

Бандурист

Маркіян Шашкевич

(Уривок з піснетвора "Перекинчик бісурманський")

ПІСЕНЬКА 1

Бувало, весною, як ліс розів'ється
І чистими птичок гукне голосами,
Дуброва, як дівка, в цвітя прибереться,
Пчілка задзвонить лугами, полями,
Стадами весело заграє долина,
А в ріці рибонька аж носить водою,
З пісеньков із поля вертає дівчина,
Плугатар за плугом з довгою думою;
Бувало, весною, як голуб сивенький,
Із оком ясненьким, як око святого,
Під полов бандурка, в устах пісень много,
Щороку приходить Соловій старенький.
А всі го за батька рідненького мали:
Старії і діти, молодці й дівчата,
Як батька з дороги, всі его вітали,
У селі му кожда своя була хата.
Бо й годен був того! Бувало, з'явиться,
Мов сонце на небі, заспіва, заграє,
То всякий веселий, о журбі й не сниться,
Бо ж то й нема пісні, як сей заспіває.
Заведе довгими думку голосами,
З-під могил, казав би-сь, холодочком віє,
Стиха поговорить з батьками-князями,
Старі молодніють, бо й сам молодніє.
Або ж і дівчатам коли заспіває,
Тьохкають серденька, бо він відгадає,
Що із миленькими говорять дівчата.
Дівча спаленіє, спустить оченята,
Зиркне по миленькім, очами питає:
"Де він придивився?.. Як він добре знає!.."
За тоє всякому припав до серденька,
Як до голубонька голубка сивенька,
За тоє го всюди звали Соловієм.

Пісні ж бо то, пісні! Таких ми не вмієм!..

ПІСЕНЬКА 2

Як гомін по лісі, звістка несесь мила:
"Іде Соловій наш! Нові несе пісні,
Пісні нечувані і думки незвісні!"
Радість у серденьку всякому зацвіла.
І вийшли назустріч, і ждали на мості.
Підходить, склонились, згомоніли: "Гості!"
До села проводять; всякого вітає,
О щастю, здоров'ю, родині питає.

***

Чого ж то у лузі головку склонила,
Відав, тучу чує березочка біла?
Чого ж то півець наш, чого він сумує?..
Видко, що з тяжкою журбою несеться,
Бо око стемніло, тяжко серце б'ється,
А на личку смуток — чи нещастя чує?
Йде селом, бувало, весело і сміло,
З хаткою, з деревцем кожним розмовляє,
Вдарить у бандурку, здрібненька заграє
Козачка чи шумку, аж згадати мило!..
А нині, як не той: клонить волос сивий
На груди піснословну, журиться, сумує,
Мовчки поступає, пісеньку не дзвонить,
З дітьми ся не бавить — чи лихо віщує?
Чи жаль тисне серце за другом миленьким,
Може, за сестрою, за братом рідненьким?
Чи, може, ідучи з далекої дороги,
Ходом утомився і примучив ноги?
Не змучив він ноги, ходом не втомився,
Вчуєте, пташечки, чого зажурився.

ПІСЕНЬКА 3

Присів на царинці; молодь обступила,
Як цвіточку пчоли, а старшина сіла.
І вийняв бандурку, і обтер полою,
І став її строїти, і повів рукою

По струнах злегенька; струни згаморили.
Півець розуміє, бо з ним говорили;
Вже літ сорок і два їх бесіду знає.
І вдарив сильнійше і скорше тручає.
І стали гриміти та бескидським громом,
І стали шуміти та степовим шумом;
То знов заскипіли, як води старого
Отця Славутиці, бо о нім думає
Півець і мислю честь ему співає.
То знов злебеділи, як би галич много,
Стадами злетівши, чисте поле вкрили.
То знова злегенька, стиха гомоніли,
Мов згадка літ давніх і минувшої долі,
Щораз то тихше і тихше бриніли,
Розлетілись за півця думкою по полі,
А накінець зглохли — зовсім заніміли.
[1840 — 1842]